

Застосування цих механізмів передбачає зміцнення адміністративної спроможності органів місцевого самоврядування та органів державної влади в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Практичний poradnik для представників органів місцевого самоврядування по налагодженню співробітництва територіальних громад. USAID, Проєкт «Говерла». URL: https://decentralization.gov.ua/library?year=&library_category=&library_source=&library_theme=2&library_type=&library_name= (дата звернення 18.07.2022).

2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

3. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1508-18> (дата звернення 11.04.2021).

4. Полтавець В. Д. Форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування як основа міжмуніципального співробітництва. Ефективність державного управління. 2013. Вип. 37. С. 295–299.

5. Окремі питання співробітництва територіальних громад в умовах воєнного стану. Методичні рекомендації (частина перша)/ Рада Європи, 2024., 68 с.

Grynychuk Nataliia

candidate of economic sciences, associate professor, associate professor of the department of regional policy of the Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

Baginskyi Mykhailo,

chief researcher of Municipal Research Institution «City Development Institute», Ukraine

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У РОЗБУДОВУ ГРОМАД

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS A TOOL FOR ATTRACTING INVESTMENTS IN COMMUNITY DEVELOPMENT

Державно-приватне партнерство (далі – ДПП) є одним з ефективних інструментів залучення інвестицій у розвиток інфраструктури громад та одночасно дієвим механізмом [1], який сприяє розвитку відносин між органами місцевого самоврядування та бізнесом.

В Україні створено нормативно-правову базу, що регулює діяльність у сфері ДПП, є спеціальні закони України «Про державно-приватне партнерство» [2] та «Про концесію» [3], які між собою гармонізовані та відповідають праву ЄС, прийняті на їх виконання підзаконні нормативно-правові акти. Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 15.02.2022 № 2043-IX удосконалено правове регулювання ДПП в частині врегулювання фінансових питань, зокрема надання державної підтримки здійснення ДПП в реалізації суспільно значущих послуг на умовах ДПП, у тому числі концесії. Тобто, передбачено право взяття довгострокових зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів, які є державними партнерами, відповідно до договору ДПП, та встановлення вимог щодо загального щорічного обсягу довгострокових зобов'язань у рамках ДПП (концесії).

Зміни у правовій базі у 2023 році були високо оцінені Світовим банком, який оновив рейтинг Benchmarking Infrastructure Development за період з 01.06.2019 по 01.06.2022, у якому Україна отримала +41 бал, що є одним з найкращих результатів у світі [5].

В умовах повномасштабної військової агресії рф перед Україною постали нові виклики, що призвели до ґрунтовних змін у масштабі та характері інвестиційних потреб. Відповідно до оновленої «Швидкої оцінки завданої шкоди та потреб на відновлення» (RDNA3) вартість післявоєнного відновлення в Україні станом на кінець 2023 року становить 486 млрд доларів США [6].

Тільки на 2024 рік Україна потребує близько 15 млрд доларів США найбільш нагальних заходів з відбудови та відновлення. Наразі тільки третина від необхідної на цей рік суми (близько 5,5 млрд дол. США) вже забезпечені

міжнародними партнерами та Державним бюджетом України. Решта 9,5 млрд дол. США залишаються не підкріпленими фінансуванням. Тому Україна потребує залучення приватних вітчизняних та іноземних інвестицій. Залучення інвестицій на умовах ДПП в об'єкти державної та комунальної власності може стати дієвим механізмом з відбудови і відновлення громад і України і цілому.

За інформацією Мінекономіки України станом на 01.01.2024 на умовах ДПП було укладено 198 договорів, з яких реалізується 22 договори (10 – концесійних договорів, 6 – договорів про спільну діяльність, 6 – інші договори), 166 договорів не реалізується (115 – не виконується, 51 – розірвані / закінчився термін дії), 10 договорів призупинені у зв'язку зі збройною агресією російської федерації, у тому числі концесійні договори: передача в концесію майна ДП «Херсонський морський торговельний порт» і майна ДП «Адміністрація морських портів України» та передача в концесію майна ДП «Стивідорна компанія «Ольвія» і майна ДП «Адміністрація морських портів України».

Не зважаючи на продовження агресії РФ проти України, у 2023 році відновлено роботу щодо підготовки проектів, що здійснюються на умовах ДПП, відповідно до наявних потреб та можливостей залучення приватних інвестицій в об'єкти державної та комунальної власності. Зокрема, у 2023 році було укладено 5 договорів на умовах ДПП (1 – договір про спільну діяльність, 4 – інші договори).

За даними Державної казначейської служби України протягом 2020 – I кв. 2024 років до державного та місцевого бюджетів сплачено концесійних платежів на загальну суму 64,7 млн грн, зокрема, до місцевих бюджетів – 34,5 млн грн.

У грудні 2023 року Кабінетом Міністрів України було схвалено Дорожню карту реформування системи управління публічних інвестицій, якою передбачено включення до бюджету або надання державної підтримки тільки для тих проектів, що пройшли встановлені процедури оцінки та відбору

Водночас, складність і довготривалість процедури, яка у т. ч. передбачає залучення як фінансових, так і людських ресурсів не лише під час підготовки та

укладення договору ДПП, але й під час його реалізації та проведення завершальної оцінки проекту ДПП тормозить створення проектів ДПП та зумовлює необхідність внесення подальших змін до правової бази (законопроект №7508).

Ще однією перешкодою ефективного управління проектами ДПП є нестача кваліфікованих кадрів. Тому навчання, створення центрів експертизи з управління публічними інвестиціями є важливим завданням.

Список використаних джерел:

1. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування : Практичний посібник / Балдич Н., Гринчук Н., Ходько Н., Чорній Л., Глібіщук Я. /Центр громадської експертизи на замовлення проекту ПРОМІС. Частина 3. Інвестиційні інструменти фінансування МЕР. К. : 2020. 72 с. URL: <http://surl.li/jpgtja>

2. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1.07.2010 № 2404-VI (зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>

3. Про концесію: Закон України від 03.10.2019 № 155-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>

4. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України: Закон України від 15.02.2022 № 2043-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2043-20#Text>.

5. Benchmarking Infrastructure Development : PPP Regulatory Landscape - Assessing Quality and Exploring Reform. URL: <http://surl.li/nwwuhp>

6. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. URL: <http://surl.li/nyncnl>

Honcharenko I.

doctor of economic sciences, professor of the department of public management and administration and international economy, Mykolaiv national agrarian university, Ukraine